
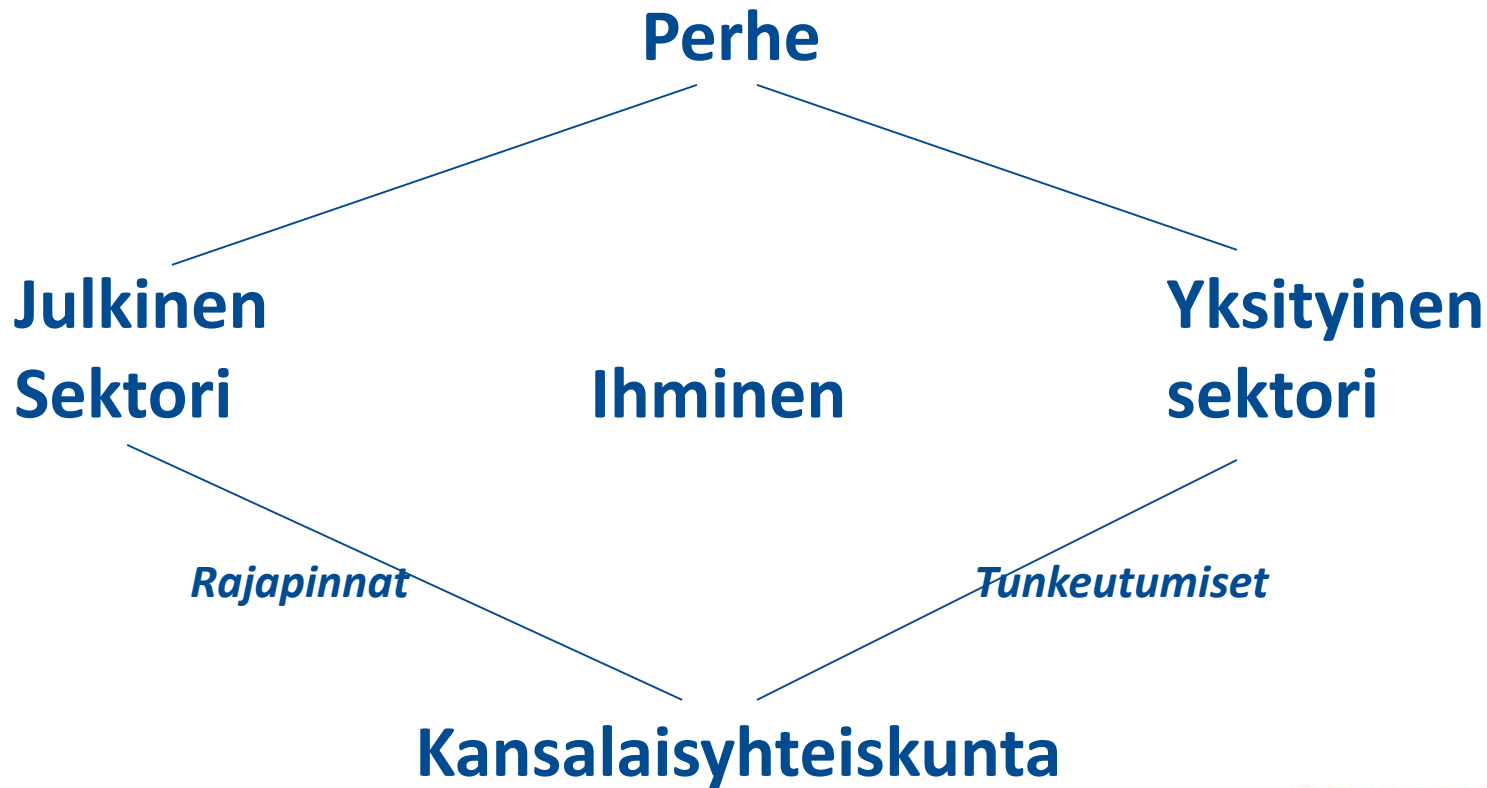
KANSALAISYHTEISKUNTA – VOIMAVARA JA MAHDOLLISUUS

Aaro Harju
filosofian tohtori
pääsihteeri

Kansalaisfoorumi
Sivistysliitto • Opintokeskus • SKAF ry

Yhteiskuntakokonaisuus

Yhteiskuntatodellisuus

Ympäröivän todellisuuden suuri murros

- . megatrendit
- . muut trendit

Ihmisten arvostusten ja käyttäytymistapojen muutos

- . kiinnostuksen kohteet
- . ajankäyttö
- . liittyminen
- . osallistuminen
- . sitoutuminen
- . vastuunkanto
- . hyötyajattelu

Suomalainen kansalaisyhteiskunta

Sisältö

- . Kansalaisjärjestöt (100.000/80.000)
- . Rekisteröimättömät yhdistykset (n. 30.000)
- . Vapaa kansalaistoiminta (kaveriporukat ym.)
- . Ammattiyhdistykset (paikallistaso)
- . Puolueet (paikallis- ja piiritaso)
- . Uskonnolliset yhteisöt
- . Uusosuuskunnat (1.200)
- . Säätiöt (2.700)
- . Vapaa sivistystyö (noin miljoona opiskelijaa)
- . Sosiaalinen media

Suomalainen kansalaisyhteiskunta

Sisältö

- . Järjestöissä 15 miljoonaa jäsentä
- . Liikevaihto noin 5 mrd euroa
- . Julkisen rahoituksen osuus noin 30–35 %
- . Osuus BKT:sta noin 3,5%
- . Osuus työvoimasta noin 3–3,5%

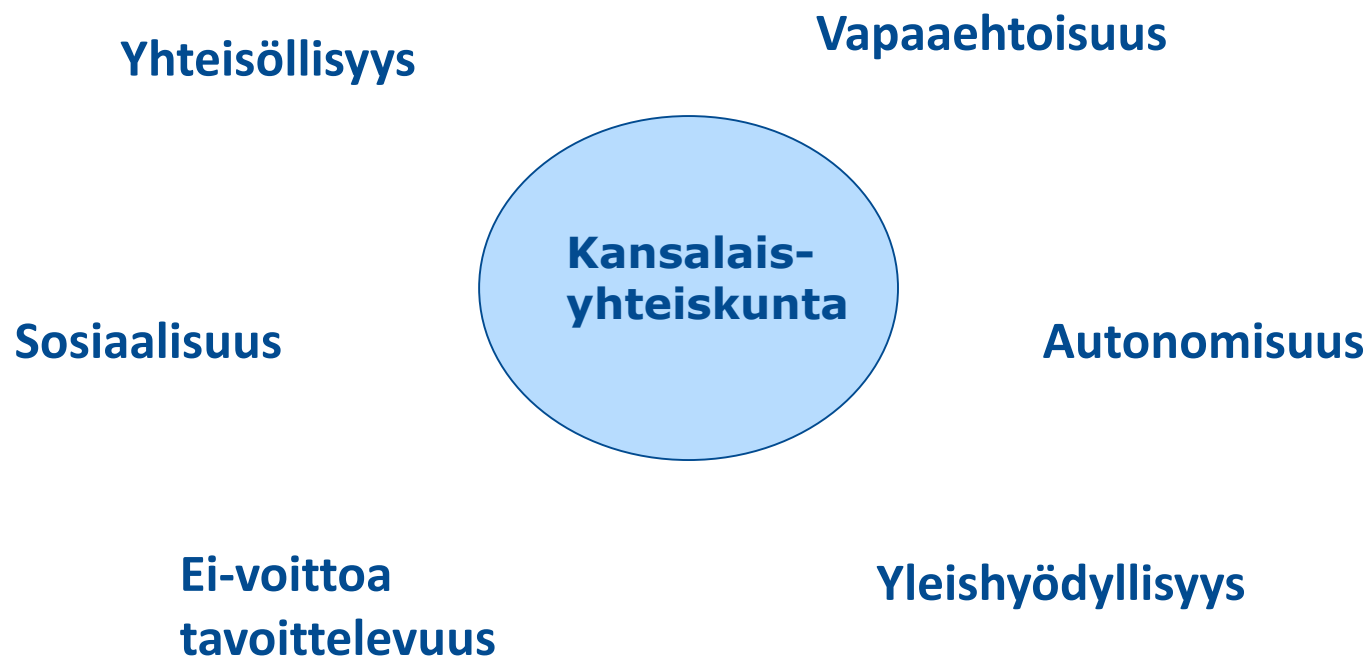
Vapaaehtoisuus

- . Noin 37% suomalaisista tekee säännöllisesti vapaaehtoistyötä
- . Keskimäärin 16 tuntia kuukaudessa
- . 130 miljoonaa tuntia
- . Vastaa noin 80.000 ihmisen työpanosta

Suomalainen kansalaisyhteiskunta

Ominaispiirteet

Voimavara ja mahdollisuus

Elämismaailman ydintä

- . Ihminen subjekti ja objekti
- . Ihmisen hyvä
- . Yhteinen hyvä

Vastakohta systeemimaailmalle

- . Järjestelmät
- . Valta ja voima
- . Hierarkia
- . Raha

Voimavara ja mahdollisuus

Vapaaehtoisuuden
tyyssija

Mukanaolon
paikka

Kohtaamisen
paikka
(ihmissuhteet)

Osallisuuden tuoja

Tekemisen ja
toiminnan paikka

Oppimisen paikka
(tiedot, taidot, harjaantuminen)

Voimavara ja mahdollisuus

Yksilölle

- . Ilo, nautinto ja elämänsisältö
- . Tapaamis- ja kohtauspaiikka
- . Arjessa auttaja
- . Vastapaino työlle ja arjelle
- . Palveluiden tuottaja
- . Edunvalvoja ja puolestapuhuja
- . Vaikuttava vastavoima

Yhteisölle

- . Yhteisöllisyyden rakentaja
- . Ihmisten kohtaannuttaja lähiyhteisöissä
- . Toiminnan tyyssija
- . Palveluiden tuottaja
- . Edunvalvoja ja vaikuttaja

Yhteiskunnalle

- . Ihmisten elämänlaadun parantaja
- . Yhteisöllisyyden ja osallisuuden synnyttäjä
- . Sosiaalisen pääoman luoja
- . Palveluiden tuottaja
- . Kasvattaja, sivistäjä ja sosiaalistaja
- . Kulttuurin ylläpitäjä ja kehittäjä

Voimavara ja mahdollisuus

Hyvän elämän rakentaja

- . Henkinen, sosiaalinen ja kulttuurinen hyvinvointi taloudellisen rinnalla
- . Oppiminen, kasvaminen ja sivistyminen
- . Kulttuuri
- . Itsensä toteuttaminen ja ilmaiseminen
- . Puhutteleva yhteisöllisyys
- . Läsnäolo ja kohtaaminen
- . Ilo, mielihyvä, onnellisuus

Voimavara ja mahdollisuus

Kansalaisten äänitorvi

- . Demokratian kriisi
- . Osallistuva demokratia
- . Deliberatiivinen demokratia
- . Osallistumisen ja vaikuttamisen väylä

Voimavara ja mahdollisuus

Ihmistä huolehtija

- . Hyvinvointipalveluiden täydentäminen
  - . Terveys- ja sosiaalipalvelut
  - . Liikunta- ja nuorisopalvelut
  - . Kulttuuri- ja sivistyspalvelut
- . Omaisista ja läheisistä huolehtiminen
- . Palvelutuotanto
  - . julkinen – yksityinen - kansalaisyhteiskunta

Voimavara ja mahdollisuus

Kansalaisyhteiskunta Suomi

- . Ilman kansalaisyhteiskuntaa keskiviikkoillat olisivat Suomessa hiljaisia synkkinä talvikuukausina
- . Ilman kansalaisyhteiskuntaa Suomi ei olisi kärkisijoilla lähes kaikissa kansainvälisissä vertailuissa
- . Ilman kansalaisyhteiskuntaa Suomi ei olisi nykyisenkaltainen Suomi

- . Milloin kansalaisyhteiskunta saa sen arvostuksen, joka sille kuuluisi poliittisessa päätöksenteossa ja julkisuudessa?